

Reeksamen HA (jur.) Grundlæggende formueret, vinter 2017

Rettevejledning

1. Hvem kan Peter gøre erstatningsansvar for tingsskaden gældende overfor?

P får ødelagt sin iPhone, og han lider herved et tab i form af en tingsskade. P har ingen forsikring, som dækker skaden, og derfor kan EAL § 19, stk. 1, ikke finde anvendelse.

Spørgsmålet er, hvorvidt P kan få dækket sin skade af en ansvarlig skadevolder. A er den direkte skadevolder, som forårsager skaderne ved sammenstødet. A har handlet culpøst ved at køre ræs på sin cykel i "hensynsløs høj fart" på fortovet og ved at være "meget ukoncentreret om sin kørsel". A er i likviditetsproblemer og uden ansvarsforsikring. Både A og S kører på samme hensynsløse måde på fortovet, og det forekommer tilfældigt, at det er A, som påkører P. (Se Lærebog i erstatningsret, s. 458 ff.). A og S må således betragtes som solidarisk ansvarlige for den tingsskade, der rammer P pga. deres fælles uansvarlige adfærd. P kan hermed rette sit fulde krav mod hvem af de to skadevoldere, han vil.

At P taler i telefon, da skaden sker, kan ikke betragtes som relevant egen skyld eller accept af risiko.

Med hensyn til den indbyrdes fordeling af ansvaret mellem de to skadevoldere skal denne problemstilling løses efter EAL § 25. EAL § 25, stk. 1, omhandler det tilfælde, hvor alle skadevoldere er uden forsikringsdækning, eller alle skadevoldere er forsikringsdækkede. EAL § 25, stk. 2, omhandler det tilfælde, hvor én eller flere, men ikke alle skadevoldere, er forsikringsdækket. Det er således EAL § 25, stk. 1, som er den relevante bestemmelse i denne situation, da hverken A eller S er forsikringsdækkede. (Se Lærebog i erstatningsret, s. 461 ff.). Efter EAL § 25, stk. 1, skal der tages hensyn til ansvarets beskaffenhed og omstændighederne i øvrigt. Begge skadevoldere er ansvarlige efter culpereglen, og derved får ansvarets beskaffenhed ingen betydning. Øvrige omstændigheder, der kan tillægges vægt, kan være risikosynspunkter, farlighedsgrad og sociale hensyn. A's og S' handlinger giver anledning til samme risikosynspunkter og farlighedsgrad. Af sociale hensyn kan økonomiske forhold indgå i bedømmelsen. (Se Lærebog i erstatningsret, s. 462). Ansvarer mellem A og S bør ligedeles, henset til at parterne har udvist den præcis samme adfærd. Kommer den studerende frem til, at S bør bære en større andel af skaden med henvisning til A's økonomiske vanskeligheder og dermed hensyntagen til sociale forhold, er dette resultat ligeledes tilfredsstillende.

Der er ikke grundlag for at nedsætte erstatningsansvaret efter undtagelsesbestemmelsen i EAL § 24, stk. 1, da ansvaret ikke kan antages at virke urimeligt byrdefuldt, og der foreligger desuden ikke ganske særlige omstændigheder. (Se Lærebog i erstatningsret, s. 489 ff.).

2. Hvordan er "Vestbank" panteretligt stillet over for Gorm og "Køkkenmaskinerne"?

2.a. Kassevognen

"Vestbank" kræver panteret i kassevognen med henvisning til bankens ejendomspanteret i ejendommen, hvor caféen er beliggende. Ejendommen er varigt indrettet med erhvervsvirksomhed for øje og er dermed omfattet af TL § 37. Ifølge TL § 37, stk. 1, omfatter panteret i en fast ejendom tillige driftsinventar og driftsmateriel tilhørende ejendommen, som har en driftsmæssig tilknytning til erhvervsvirksomheden. (Se Dansk Privatret, s. 475 f.). Det følger imidlertid udtrykkeligt af TL § 37, stk. 3, at de i TL § 42 c nævnte køretøjer ikke er omfattet af ejendoms pantet efter TL § 37, stk. 1 og stk. 2.

At G ikke har fået tinglyst sin panteret i kassevognen, ændrer ikke på dette resultat. "Vestbank" har udelukkende ejendoms pant efter TL § 37 og kan således ikke kræve pant i et motorkøretøj, jf. TL § 37, stk. 3. (Det kan dog bemærkes, at G uden tinglysning af sin panteret i kassevognen ikke vil være beskyttet over for andre godtroende aftaleerhververe eller kreditorer, jf. TL § 42 d, stk. 1, 1. pkt. (Se Dansk Privatret, s. 495)).

"Vestbank" har herefter ingen panteret i kassevognen.

2.b. Industriopvaskemaskinen

"Vestbank" har ejendoms pant i P's ejendom efter TL § 37 (se under punkt 2.a). Industriopvaskemaskinen må betragtes som "driftsinventar eller driftsmateriel" til erhvervsvirksomheden og er derfor som udgangspunkt omfattet af bankens TL § 37-pant i ejendommen. (Se Dansk Privatret, s. 475).

Spørgsmålet er herefter, om denne panteret tillige omfatter industriopvaskemaskinen, eller om den er "*udskilt ifølge regelmæssig drift*", jf. TL § 37, stk. 1. Pantsætter/P har således ret til at udskifte nedslidt materiel med nyt, så længe denne udskillelse er forsvarlig og hensigtsmæssig, samt at driften af virksomheden ikke beskadiges. (Se Dansk Privatret, s. 476-477). Panthaver må derfor respektere, at der ikke nødvendigvis er nogen friværdis i det udskiftede materiel, fx pga. ejendomsforbehold eller underpant. (Se Dansk Privatret, s. 477). Udskiftning af industriopvaskemaskinen er forsvarlig, da maskinen ikke længere fungerer. Udskiftningen kan ikke antages at påvirke virksomhedens fremtidige drift i væsentlig grad.

"Vestbank" har herefter ingen panteret i industriopvaskemaskinen, da den er udskilt ifølge regelmæssig drift og udskiftet med en ny. Banken må derfor respektere den tinglyste underpanteret efter TL § 47, stk. 1, da den individuelle løsøre pantsætning finder sted, inden opvaskemaskinen anbringes på ejendommen, og opnår en vis stedlig og driftsmæssig tilknytning til den faste ejendom.

3. Kan Peter gøres erstatningsansvarlig for kæbeskaden og/eller skaden på brillerne og i bekræftende fald over for hvem?

3.a. Kæbeskaden

I forbindelse med squashkampen pådrager T sig en personskade i form af en skade på kæben. Skaden bliver dækket af forsikringselskabet "Apollon", som ikke har noget regreskrav mod T, da der er tale om en ulykkesforsikring, jf. EAL § 22, stk. 2. (Se Lærebog i erstatningsret, s. 484 f.). Da ulykkesforsikringen er tegnet som en summaforsikring, kan T som udgangspunkt kumulere sine krav og både opnå forsikringsydelse og rette sit erstatningskrav direkte mod skadevolderen. (Se Lærebog i erstatningsret, s. 40 f.).

Spørgsmålet er dog, om der findes en ansvarlig skadevolder, mod hvem T kan rette sit erstatningskrav. Der skal foretages en vurdering af P's adfærd ud fra culpanormen. Skaden sker i forbindelse med almindelig sportsudøvelse, og her gælder en lempet ansvarsbedømmelse. (Se Lærebog i erstatningsret, s. 124-125). P rammer T med ketcheren i duellen, men der er ingen oplysninger om, at det sker culpøst, eller at P handler særligt uforsigtigt. Skadeforvoldelsen sker under sædvanlig udøvelse af sporten, og handlingen ligger inden for grænserne af, hvad man som deltager i sporten må forventes at blive mødt med. Der kan således anlægges "accept af risiko"-betragtninger fra skadelidtes/T's side, der gør, at T's deltagelse i sporten er en stiltiende accept af den risiko for skade, som sportsgrenen squash kan medføre.

T har derfor kun ret til forsikringsdækning og kan ikke rette et selvstændigt erstatningskrav mod K.

3.b. Skaden på brillerne

Skaden bliver dækket af T's forsikringselskab "Apollon". Det skal undersøges, om der sker bortfald af erstatningsansvar efter EAL § 19, stk. 1, eller om én af undtagelserne til bestemmelsen finder anvendelse. EAL § 19, stk. 1, fastslår, at erstatningsansvaret bortfalder, hvis skaden er dækket af en tingsforsikring. Efter EAL § 19, stk. 2, nr. 1, opretholdes erstatningsansvaret imidlertid, hvis skadevolder har handlet forsætligt eller groft uagtsomt. Der er intet grundlag for at fastslå, at P har handlet med forsæt eller med grov uagtsomhed.

P bliver således erstatningsfri efter EAL § 19, stk. 1.

4. Hvorledes skal tvisten mellem Peter og "Cederhof" løses?

Der er tale om et genuskøb, jf. KBL § 3, og om et handelskøb, jf. KBL § 4. Herudover foreligger der et afhentningskøb, jf. KBL § 9.

Møblerne går til grunde under en brand opstået i lagerbygningen hos C. Det følger af opgaveteksten, at branden er opstået hændeligt, og derfor er der intet grundlag for at diskutere, hvorvidt C har handlet culpøst.

Der skal tages stilling til, hvorvidt risikoen er overgået til køber/P og derefter, hvem der bærer risikoen for den hændelige begivenhed i form af branden.

Det følger af KBL § 17, stk. 1, at sælger bærer risikoen for salgsgenstandens hændelige undergang, indtil levering har fundet sted. (Se Købsretten, s. 86 ff.). I afhentningskøb bærer køberen som udgangspunkt risikoen fra det øjeblik, hvor køberen kan komme i besiddelse af salgsgenstanden. (Se Købsretten, s. 89-90).

Endvidere er køber/P ikke i fordringshaveremora efter KBL § 37, da parterne efter P's henvendelse har *aftalt* at udskyde tidspunktet for afhentning til senest den 20. februar. Hermed sker ligeledes en udskydelse af tidspunktet for risikoens overgang, da parterne ikke har taget stilling til, hvem der bærer risikoen i den forlængede periode. Dette gælder tillige, selvom udskydelsen udelukkende sker i købers/P's interesse, da han endnu ikke har plads til møblerne. (Se Købsretten, s. 89).

Se hertil U.1949.433V, hvor møbelfabrikken ligeledes måtte bære risikoen for møblernes hændelige undergang, da der ikke forelå nogen aftale om risikoen efter udskydelse af leveringstidspunktet.

5. Kan Peter hæve købet mod tilbagesendelse af billardbordet?

Det skal undersøges, hvorvidt billardbordet lider af en mangel, som berettiger P at anvende misligholdelsesbeføjelser. En salgsgenstand er mangelfuld, *hvis* den ikke svarer til den betegnelse, hvorunder den er solgt, eller *hvis* sælger har givet urigtige oplysninger af betydning for købers bedømmelse af varen, eller *hvis* sælger har tilsidesat sin loyale oplysningspligt over for køber, eller *hvis* genstanden ikke er som aftalt, jf. princippet i KBL § 76, stk. 1. (Se Købsretten, s. 151 ff.).

Ifølge den mundtlige aftale køber P et billardbord, og efter ordrebekræftelsen omhandler købet et "Carambole billardbord". Salgsgenstanden skal svare til købeaftalens beskrivelse, hvilket tillige er tilfældet. (Se Købsretten, s. 152). Salgsgenstanden må umiddelbart betragtes som kontraktmæssig.

Salgsmedarbejderen hos "Billard-biksen" har ikke givet direkte urigtige eller vildledende oplysninger i forbindelse med salget. P spørger ikke ind til billardbordets funktion, og salgsmedarbejderen opgiver en korrekt pris.

Derimod bør det undersøges, om sælger/"Billard-biksen" har tilsidesat sin loyale oplysningspligt og dermed har forsømt sin pligt til at oplyse om forhold, som ville have haft betydning for købers bedømmelse af salgsgenstanden, jf. princippet i KBL § 76, stk. 1, nr. 3. (Se Købsretten, s. 164 ff.). Sælger har pligt til at videregive oplysninger, der har betydning for genstandens brugsværdi. Salgsmedarbejderen bør som ansat i "Billard-biksen" vide, at "Carambole billardbordet" kun kan anvendes til ét bestemt slags billardspil og er uegnet til andre typer spil som pool og snooker. Derudover fortæller P, at han aldrig har spillet billard før, og at billardbordet skal bruges på en café, hvor kunderne skal have mulighed for at mødes og spille *forskellige* spil omkring ét bord.

Det bør ligeledes stå salgsmedarbejderen klart, at det er af afgørende betydning for P, at billardbordet besidder disse særlige egenskaber. Køber/P har således individuelle forventninger til salgsgenstanden. (Se Købsretten, s. 171). Salgsmedarbejderen bør være klar over, at "Carambole billardbordet" ikke lever op til det ønskede særlige formål om anvendelse af billardbordet til flere forskellige former for spil.

Det kan derfor konkluderes, at billardbordet lider af en mangel, idet sælger/B har forsømt sin loyale oplysningspligt og burde indse, at bordet ikke kan leve op til køberens/P's individuelle forventninger til salgsgenstandens egenskaber.

P reklamerer øjeblikkeligt, da han modtager "Carambole billardbordet" og lever op til sin reklamationsforpligtelse efter KBL § 52, stk. 1 og stk. 2.

P ønsker at hæve købet. Efter KBL § 43, stk. 1 og stk. 2, kan købet hæves, hvis manglen må anses som væsentlig. (Se Købsretten, s. 184 samt s. 22 f.). Manglen må anses som væsentlig henset til "Carambole billardbordets" manglende egenskaber og derudover P's individuelle forventninger til billardbordet, som fremgik i forbindelse med aftalens indgåelse.

P kan derfor hæve købsaftalen og tilbagelevere "Carambole billardbordet".

6. Kan Peter kræve levering fra Lars på 200 flasker rødvin til 15.000 kr.?

L sender et tilbud på køb af rød- og hvidvin på 15.000 kr. til P pr. brev. P forsøger at ringe til L for at acceptere aftalen. L er dog ikke ved telefonen, og P lægger derfor en besked på telefonsvareren. Beskeden udgør en accept, men er uoverensstemmende. P tilkendegiver at ville købe 200 flasker rødvin til 15.000 kr., men tilbuddet lyder på 100 flasker af hver slags vin. AFTL § 6, stk. 1, finder derfor anvendelse, og accepten må anses som et afslag på tilbuddet og som et nyt tilbud om køb af 200 flasker rødvin til 15.000 kr. (Se Almindelig Kontraktsret, s. 34 og s. 36).

AFTL § 6, stk. 2, indeholder dog en modifikation til AFTL § 6, stk. 1. Efter AFTL § 6, stk. 2, må tilbudsgiveren uden ugrundet ophold give meddelelse til afsenderen af svaret, hvis afsenderen af svaret tror, at han giver en overensstemmende accept. P svarer: "*Mange tak for det fine tilbud, som jeg med glæde tager imod. Jeg vil meget gerne købe de 200 flasker rødvin til 15.000 kr.*" Ud fra P's svar kan der ikke være tvivl om, at han tror, at accepten er overensstemmende på trods af tilbuddets ellers klare ordlyd.

L bør give en pligtmæssig reklamation til P efter AFTL § 6, stk. 2, uden ugrundet ophold. L sender en mail med det samme til P, hvori han udtrykker, at P's svar er uoverensstemmende, og at L ikke kan acceptere det nye tilbud. Han lever derfor op til den pligtmæssige reklamation efter AFTL § 6, stk. 2.

Som udgangspunkt er det afsenders risiko, om en meddelelse kommer frem, og om den er forsinket. Denne hovedregel modificeres imidlertid af AFTL § 40, som omhandler de pligtmæssige reklamationer, herunder efter AFTL § 6, stk. 2. (Se Almindelig Kontraktsret, s. 41). Efter AFTL § 40 er det således modtageren, der bærer risikoen for, om en pligtmæssig reklamation kommer frem, så længe afsender har brugt et forsvarligt befordringsmiddel. En meddelelse sendt pr. mail udgør et forsvarligt befordringsmiddel.

L har dermed opfyldt sin forpligtelse efter AFTL § 6, stk. 2, og sendt en reklamation med et forsvarligt befordringsmiddel efter AFTL § 40. Det er herefter modtagers risiko, at meddelelsen ikke kommer frem, så længe afsender kan bevise, at meddelelsen er afsendt. P kan derfor ikke kræve, at L leverer 200 flasker rødvin.